

Pető Tünde

Vasmacska, Hugi és a Festészet

Kemény ember Vasmacska, adott is nekem ennek megfelelő szilárd alapokon nyugvó nevelést és még máig sem hagyta abba, pedig a hajam azóta már őszbe csavardott. Van benne valami Zsófia Főhercegnének, Ferenc József anyjának fenséges tartásából és elszántságából, és ha Zsófia korában született volna, akkor bizony maga a Jó Isten sem menthette volna meg attól, hogy ne az említett főhercegné udvarhölgyeként végezzék valahol Bécsben.

Lágy tekintettel, finoman és légiesen vitte mindig keresztül az akaratát, és mi, akik beleszülettünk, vagy belenevelődtünk Vasmacska uralmába, sosem kérdőjeleztük azt meg. Szerettük, amikor engedte magát szeretni és nem bűjt ki az ölelésünkből egy-egy olyan megjegyzéssel, hogy gyűrött a szoknyánk, vagy kócos a hajunk, mire Hugi és én eloldalogtunk szoknyát igazítani, vagy fésülni.

Hugi aztán visszament, hogy hátha mégis... én nem. Talán ez volt az oka annak, hogy Vasmacska megállapította, hogy Hugi simulékony természet, de mellettem nem lesz majd könnyű dolga annak, aki egyszer elvesz.

- Ha elveszi egyáltalán valaki - mondta és tekintetét apámra függesztette, aki komolyan megjegyezte: anyámra hasonlít, neki volt ilyen mélybarna szeme, aztán megfogta a kezemet és bevitt a szobába ahol a nagyanyám képe lógott a falon és megkérdezte, hogy emlékszem-e rá.

Nem emlékeztem, és ha a nagyanyámra gondolok, akkor ezt a festményt látom máig magam előtt, sötét tónusú képen egy egészen világos női alakot, egyik kezében ecsetet tart, előtte készülő tájképen erdei út, sok színes virág. Sokat ültem a kép előtt és egyszer, lehettem vagy tíz éves, megpróbáltam lerajzolni.

Hugi, aki addig ott csetlett-botlott a szobában piros pettyes szoknyácskájában mellém kuporodott és egy kiflivéget majszolva, teli szájjal, áhítattal hajtogatta, hogy „de dö-nő-jű”, „de dö-nő-jű”, mire Vasmacska is vetett egy futó pillantást a készülő rajzra, aztán közölte az ítéletet:

- Milyen kár, hogy nem örökölted nagyanyád tehetségét, csak a szemét. Jobb, ha nem is veszel a kezédbe ceruzát.

Pedig az iskolában volt rajzóra.

Minden vonáson fél órát gondolkoztam mielőtt papírra került volna, mert én nem tudok rajzolni, és a rajzaim nem is lettek kész az óra végére, még osztályozni sem lehetett őket, mert csak félig voltak készek, vagy félig sem. Vasmacska járt apám helyett a szülői értekezletekre, ahol megtudta, hogy nagyon okos gyerek vagyok, de a rajztanár nem fog ötöst adni évvégén, mert kész rajzaim egyáltalán nincsenek, csak félig készek, igazán kár a tiszta ötös bizonyítványt lerontani a rajzjeggyel, de nem tehet mást, mint ad egy négyest.

Nem is vettem a kezembe többet ecsetet mialatt kijártam az iskolát egészen addig, amíg programszervezőként nem kezdtem el dolgozni. Sokféle kurzust szerveztem attól függően, hogy mi érdekelte az embereket és mindig velük együtt végig is csinál-

tam, amit tudtam, ha időm engedte. De ekkor beütött a mennykő. Festészetet szerettek volna tanulni a résztvevők.

„Keressek egy óraadót és gyerünk, csináljuk!” Felállítottam az állványokat, megrendeltem az óraadót és nézegettem a készülő képeket. Aztán egyszer csak azon kaptam magam, hogy szabályszerűen elkezdtem beleszólni abba, amit festettek, tanácsokat adtam, mintha értenék hozzá, pedig már Vasmacska megmondta nekem, hogy nekem kár erőlködnöm.

Egy délután egyedül ott maradtam a teremben élvezni a csendet, és miután felállítottam egy új állványt, kinyitottam egy fotóalbumot, amin ez állt:

„Izland képekben”.

Lapozgattam és egyszer csak megláttam egy fényképet: egy hegy képe a távolban, az előtérben virágok. Nagyon sok virág.

Festettem. Mentek az órák, beszólt a portás, hogy most már menjek haza, mert bezárja az épületet. Többször átfestettem másnap és a következő napokban is a képet; újra kezdtem, nem tetszett, megint újra kezdtem, megint és megint és megint és akkor egyszer csak kész lett!

Hugi akkor vett új lakást. Neki ajándékoztam a képet, magamnak pedig festettem egy kisebbet a hegyről és a virágokról.

Ez már sokkal kevesebb időbe került, szinte egy-két óra alatt elkészült. Erre ráírtam a kisebbik fiam nevét.

Neki szántam.

Néhány hét múlva újra elutaztam Hugihoz, aki izgatottan szaladgált fel-alá az új lakásban és rendezgetett, mert várta Vasmacska és azt szerette volna, ha ő mindent rendben talál, ha most, először meglátogatja az új helyén.

Kimentünk Vasmacska elé az állomásra.

Kifogástalan öltözetben meg is érkezett, leszállt a vonatról, arcát egy pillanatra az enyémhez érintette, majd közölte az ítéletet:

- Mintha egy kicsit sápadt lennél, mikor voltál utoljára orvosnál.

Hugi idegesen összerándult és mondta, hogy siessünk, mert elhül a vacsora.

A lakásba érve Vasmacska elkezdte a szemrevételezést. A fürdőszoba túl kicsi, a hálószoba túl nagy, majd egyszer csak a festményeket kezdte el nézegetni. Nagy részük apám öröksége, komoly festők komoly munkái és ekkor történt a katasztrófa.

Hugiba, az édes Hugiba, aki még soha, senkinek sem ásott vermet, belebújt a kisördög.

- A képeket jól ismered - mondta Vasmacskának -, de van egy új képem is, és rámutatott a festményemre, amelynek virágai a hegygel a háttérben ott virultak két remekmű között.

Vasmacska óvatosan szemrevételezte a képet és azt mondta:

- Drága lehetett, de az én ízlésemnek kicsit sötét. Ki festette?

- Ott áll melletted, aki festette - válaszolta Hugi és kitört mindkettőnkől a mindent elsöprő röhögés.

Nem bírtuk abbagyni, folytak a könnyeink.

A megkönnyebbülés könnyei voltak ezek, egész gyerekkorunké.

Vasmacska pedig ott állt közöttünk, mereven, mintha soha többet nem akarna megmozdulni, míg Hugi végre magához nem tért és ezt mondta:
- Siessünk vacsorázni, mert megjött az étvágyam!

*

Pető Tünde önmagáról

1963-ban születtem Sátoraljaújhelyen, ebben a nagy múltú városban, a Hegyalján. A zempléni hegyeknek megtartó ereje van, ezt mi, mindannyian akik a volt Piarista Gimnázium Kossuth-osztályába jártunk 1978-1982 között - így tartjuk. Sok helyen megfordultam életem során, az egyetemi tanulmányaimat Várnában, Bulgáriában végeztem nemzetközi idegenforgalom szakon, de életem máig legmeghatározóbb korszaka számomra mégis az Újhelyben eltöltött gimnáziumi évek maradtak, talán azért is, mert egyrészt ebben a korban lehet igazán őszinte barátságokat kötni, másrészt én olyan szerencsés voltam, hogy olyan nagy tudású tanárok tanítottak, mint például osztályfőnökeim, Katona Rezsóné, a Kazinczy-díj kitüntetettje. Nem volt ritkaság, hogy megje-

lent osztályunkban és részt vett a magyar óráinkon maga Péchy Blanka is, a díj alapítója, aki ezt az elismerést azon pedagógusok és fiatalok számára alapította, akik példamutatóan szép nyelvhasználatuk révén sokat tesznek a magyar nyelv ápolásának ügyéért. Sokoldalú emberekkel jártam egy osztályba, többen foglalkoznak ma közülük különböző művészeti ágakkal. Osztálytársam volt többek között Farkas Zoltán zenetörténész, kritikus, az MTA Zenetudományi Intézete tudományos munkatársa, Puczné Mák Éva, akinek Tiffany lámpái több kiállításon is szerepeltek, és akinek sokoldalúságára jellemző, hogy neve a gasztronómia szerelmeseinek sem hangzik ismeretlenül, és velünk járt egy osztályba Nagy-Bozsoky Mária is akinek növény és természetrajzai sok könyvet díszítenek. Ehhez az osztályhoz köthető első irodalmi tevékenységem is, egy Mátyás király korában játszódó bohózatot írtam, amelyért az Országos Diáknapokon Aranyoklevelet kaptunk. 1989-ben kerültem Dániába és a beilleszkedés új hazámba, majd az anyaság és a gyermeknevelés teljesen igénybe vette az időmet, de ma már újra több időm jut arra, hogy gondolataimat leírjam. Főleg a történelmi és filozófiai témák érdekelnek. Kedvenceim közé tartozik Hamvas Béla. Koppenhágában új barátokat a Hamvas Béla Klubban szereztem.